KANUNI ZA MAADILI KWA WANAFUNZI

Wagonjwa watakuamini katika siku mbaya zaidi ya maisha yao. Imani hiyo hujengwa wakati wa mafunzo. Kanuni hizi zinaeleza tunachotarajia kutoka kwako — na unachoweza kutarajia kutoka kwetu.

KANUNI HIZI ZINAMHUSU NANI

Kila mwanafunzi na mshiriki wa kozi wa Sahara EMS College, katika kila kozi na katika kampasi zote mbili, Nakuru na Kisumu. Zinatumika katika majengo ya Chuo, katika maabara ya ujuzi na mazoezi ya uigaji (simulation), wakati wa mafunzo kwa vitendo kwenye magari ya wagonjwa na hospitalini, katika magari ya Chuo, katika shughuli za Chuo — na mtandaoni, popote unapoweza kutambulika kama mwanafunzi wa Sahara. Sehemu ya 04 inatumika pale kozi yako inapojumuisha mafunzo kwa vitendo hospitalini au nyanjani.

01 HESHIMA NA UWELEDI

1.1 Mtendee kila mtu — wagonjwa, jamaa zao, wakufunzi, wafanyakazi, wasimamizi wa mafunzo (preceptors) na wanafunzi wenzako — kwa adabu na heshima.

1.2 Usimbague mtu yeyote kwa sababu ya kabila, rangi, jinsia, ujauzito, hali ya ndoa, hali ya afya, ulemavu, umri, dini, imani, utamaduni, mavazi, lugha au hali yake ya kijamii. (Katiba ya Kenya, Ibara ya 27)

1.3 Unyanyasaji, uonevu, vitisho na unyanyasaji wa kingono havikubaliki kamwe — ana kwa ana, kwa simu au mtandaoni.

1.4 Dumisha mipaka ya kitaaluma. Usiingie kamwe katika uhusiano wa kimapenzi au wa kingono na mgonjwa, na usimwombe mgonjwa kamwe pesa, zawadi au namba zake binafsi za mawasiliano.

1.5 Kuwa mkweli. Usidai kamwe kuwa na sifa, ujuzi au cheti usichokuwa nacho.

02 MAHUDHURIO NA KUFIKA KWA WAKATI

2.1 Hudhuria kila kipindi kikamilifu na kwa wakati, kama ilivyoelezwa katika ratiba ya kozi yako.

2.2 Ikiwa huwezi kuhudhuria au utachelewa, mjulishe Mratibu wa Wakufunzi wa Kozi yako (CIC) kabla kipindi hakijaanza. Kutokuwepo kwa sababu ya ugonjwa kunaweza kuhitaji cheti cha daktari.

2.3 Kila kozi inaeleza kiwango chake cha chini cha mahudhurio katika taarifa za kozi. Ukishuka chini ya kiwango hicho, huenda usiruhusiwe kufanya tathmini ya mwisho au ukalazimika kurudia sehemu za kozi. Kozi za kimataifa za watoa huduma — kama AHA BLS, AHA ACLS na AHA PALS — zinahitaji kuhudhuria kozi nzima.

2.4 Njoo ukiwa umejiandaa. Kamilisha masomo na kazi za kabla ya kozi kufikia tarehe ya mwisho iliyotajwa.

03 KUJIFUNZA, UIGAJI NA TATHMINI

3.1 Shiriki kikamilifu katika vipindi vyote vya vitendo, matukio ya mazoezi na uigaji. Huduma ya dharura hujifunzwa kwa kutenda.

3.2 Toa na upokee maoni kwa heshima. Tathmini baada ya zoezi (debriefing) ni nafasi salama ya kujifunza: anachosema au anachokosea mwenzako katika debriefing kinabaki hapo.

3.3 Vipindi vya uigaji vinaweza kurekodiwa kwa video kwa ajili ya debriefing. Rekodi hizo hutumika kwa mafunzo tu. Usirekodi vipindi wewe mwenyewe bila ruhusa.

3.4 Kazi yako lazima iwe yako mwenyewe. Kudanganya, kunakili kazi za wengine (plagiarism), kutumia nyenzo zisizoruhusiwa au zana za AI katika tathmini, na kusambaza maswali ya mtihani ni utovu wa nidhamu wa kitaaluma.

3.5 Usighushi kamwe rekodi yoyote — orodha za mahudhurio, daftari za kumbukumbu (logbooks), saa za mafunzo kwa vitendo, uthibitisho wa ujuzi, sahihi au nyaraka za wagonjwa.

Sahara Emergency Training Ltd, inayofanya biashara kwa jina la Sahara EMS College · Pioneer Plaza, Ghorofa ya 2, Mburu Gichua Road, S.L.P. 3535-20100, Nakuru · SIFA House, Mission Road, Kisumu · +254 700 669 565 · info@saharaems.co.ke · saharaems.com

04 MAFUNZO KWA VITENDO HOSPITALINI NA NYANJANI

4.1 Usalama wa mgonjwa huja kwanza. Fanya tu ujuzi ambao umefunzwa na kuthibitishwa ndani yake, na tu chini ya usimamizi wa msimamizi wako wa mafunzo (preceptor).

4.2 Jitambulishe kwa wagonjwa kama mwanafunzi, na uheshimu haki ya mgonjwa kukataa kuhudumiwa na mwanafunzi.

4.3 Fuata kanuni, itifaki na maelekezo ya huduma ya magari ya wagonjwa au hospitali uliyopangiwa. Ukiwa kwenye mafunzo kwa vitendo, unaiwakilisha Sahara EMS College.

4.4 Ukifanya kosa au ukiona tukio lililokaribia kusababisha madhara (near miss), liripoti mara moja kwa msimamizi wako wa mafunzo na kwa CIC wako. Tunafuata utamaduni wa haki (just culture): kuripoti kwa uaminifu ndiyo njia ambayo huduma hujifunza. Kuficha kosa ni ukiukaji mzito.

4.5 Vaa sare yako na ubebe kitambulisho chako cha mwanafunzi katika kila zamu ya mafunzo kwa vitendo.

05 USIRI, FARAGHA NA MITANDAO YA KIJAMII

5.1 Kila unachokijua kuhusu mgonjwa ni siri. Usiwajadili wagonjwa hadharani wala usishiriki chochote kinachoweza kuwatambulisha. (Sheria ya Ulinzi wa Data, 2019: data ya afya ni data binafsi nyeti.)

5.2 Usipige picha wala kurekodi video ya wagonjwa, matukio, magari ya wagonjwa yakiwa kazini au rekodi za wagonjwa — hata "kwa ajili ya kujifunza".

5.3 Weka picha za mafunzo mtandaoni tu kwa ridhaa ya kila aliyeonekana, na kamwe si kwa namna inayopotosha kiwango chako cha mafunzo.

5.4 Usizungumze kwa niaba ya Sahara EMS College hadharani au kwenye vyombo vya habari isipokuwa umeidhinishwa.

5.5 Shughulikia data binafsi ya wanafunzi wenzako na wafanyakazi kwa uangalifu ule ule.

06 AFYA, USALAMA NA KUZUIA MAAMBUKIZI

6.1 Fuata kanuni za usalama za maabara ya ujuzi: ushughulikiaji salama wa vifaa vyenye ncha kali, usalama wa kifaa cha kushtua moyo (defibrillator), kuinua na kuhamisha kwa usalama, na maelekezo ya vifaa.

6.2 Ripoti mara moja kila jeraha, kuchomwa na sindano au kugusana na damu au majimaji ya mwili, ili upate matibabu kwa wakati.

6.3 **Homa ya ini B (Hepatitis B).** Wizara ya Afya ya Kenya inapendekeza chanjo ya Hepatitis B kwa wahudumu wa afya. Anza mfululizo wa chanjo kabla ya mafunzo yako ya kwanza kwa vitendo hospitalini au nyanjani na uwasilishe uthibitisho kwa Chuo. Ikiwa huwezi kupata chanjo kwa sababu za kiafya, zungumza na CIC wako — huenda mpangilio wa mafunzo yako kwa vitendo ukahitaji kurekebishwa. Rekodi yako ya chanjo inahifadhiwa kwa siri.

6.4 Usihudhurie vipindi vya vitendo au mafunzo kwa vitendo ukiwa na ugonjwa wa kuambukiza — mjulishe CIC wako badala yake. Fuata miongozo ya sasa ya Wizara ya Afya kuhusu magonjwa ya kuambukiza.

6.5 Jitunze. Mafunzo ya huduma ya dharura yanaweza kuwa magumu. Ikiwa unapitia wakati mgumu — msongo wa mawazo, tukio gumu kazini au jambo lingine lolote — zungumza kwa siri na CIC wako au mfanyakazi yeyote.

07 POMBE, DAWA ZA KULEVYA NA TUMBAKU

7.1 Uwe timamu na tayari kikamilifu kwa mafunzo yote na mafunzo kwa vitendo. Usihudhurie kamwe ukiwa chini ya ushawishi wa pombe, dawa haramu za kulevya au dawa zinazopunguza uwezo wako.

7.2 Hakuna pombe, dawa haramu za kulevya wala matumizi mabaya ya dawa katika majengo ya Chuo, kwenye mafunzo kwa vitendo, katika magari ya Chuo au katika shughuli za Chuo.

7.3 Hakuna uvutaji wa sigara — ikiwa ni pamoja na sigara za kielektroniki na shisha — katika majengo ya Chuo, kwenye mafunzo kwa vitendo au ukiwa umevaa sare ya Sahara.

7.4 Usichukue, usisambaze wala usiuze kamwe dawa au vifaa vya Chuo, vya mahali pa mafunzo kwa vitendo au vya mgonjwa.

Sahara Emergency Training Ltd, inayofanya biashara kwa jina la Sahara EMS College · Pioneer Plaza, Ghorofa ya 2, Mburu Gichua Road, S.L.P. 3535-20100, Nakuru · SIFA House, Mission Road, Kisumu · +254 700 669 565 · info@saharaems.co.ke · saharaems.com

08 SARE NA MWONEKANO

8.1 Pale kozi yako ina sare, ivae kamili na safi darasani na kwenye mafunzo kwa vitendo, pamoja na viatu imara vilivyofunikwa katika maabara ya ujuzi na kwenye mafunzo kwa vitendo.

8.2 Vaa kitambulisho chako cha mwanafunzi mahali panapoonekana katika majengo ya Chuo na kwenye mafunzo kwa vitendo.

8.3 Katika vipindi vya vitendo na maeneo ya huduma za afya, acha mikono wazi chini ya viwiko: bila saa, bangili wala pete (pete laini ya kawaida inaruhusiwa); kucha fupi na safi bila rangi wala kucha za bandia.

8.4 Weka nywele safi na, zikiwa ndefu, zifunge nyuma na uzibane mbali na uso. Kanuni hii inamhusu kila mwanafunzi. Mavazi ya kidini na ya kitamaduni, kama vile kitambaa cha kichwa au hijabu, yanakaribishwa yakivaliwa kwa usalama na kwa uthabiti.

09 MALI NA MAZINGIRA YA KUJIFUNZIA

9.1 Shughulikia midoli ya mafunzo (manikins), vifaa vya uigaji na vifaa vya matibabu kwa uangalifu. Ripoti uharibifu au hitilafu mara moja. Usitoe vifaa nje ya Chuo.

9.2 Acha kila darasa na maabara ya ujuzi vikiwa safi na tayari kwa kundi linalofuata.

9.3 Wizi au uharibifu wa makusudi wa mali — ya Chuo, ya mahali pa mafunzo kwa vitendo, ya mgonjwa au ya mwanafunzi mwenzako — ni utovu mkubwa wa nidhamu.

10 KUELEZA WASIWASI

10.1 Masuala ya kitaaluma (ufundishaji, tathmini, matokeo) yapelekwe kwa CIC wako; masuala ya kiutawala (ada, nyaraka, ratiba) kwa Msimamizi wa Utawala wa Chuo (College Administrator). Mwakilishi wa darasa lako anaweza kuwasilisha wasiwasi kwa niaba yako.

10.2 Unyanyasaji, ubaguzi, wasiwasi kuhusu usalama au utovu wa nidhamu wa mtu yeyote — wakiwemo wafanyakazi — unaweza kuripotiwa moja kwa moja kwa Uongozi wa Chuo. Ripoti hushughulikiwa kwa siri.

10.3 Hakuna atakayeathiriwa vibaya kwa kueleza wasiwasi kwa nia njema.

AHADI YETU

UNACHOWEZA KUTARAJIA KUTOKA KWETU

- Wakufunzi wenye uzoefu halisi wa kazi ya dharura
- Majengo na vifaa salama vinavyotunzwa vizuri
- Taarifa za kozi zilizo wazi: ratiba, mahitaji ya mahudhurio na ya tathmini
- Tathmini ya haki na ya uwazi, pamoja na maoni kwa wakati
- Heshima, usiri na mazingira yasiyo na unyanyasaji wala ubaguzi
- Kusikilizwa kwa haki kabla ya uamuzi wowote wa kinidhamu

Sahara Emergency Training Ltd, inayofanya biashara kwa jina la Sahara EMS College · Pioneer Plaza, Ghorofa ya 2, Mburu Gichua Road, S.L.P. 3535-20100, Nakuru · SIFA House, Mission Road, Kisumu · +254 700 669 565 · info@saharaems.co.ke · saharaems.com

IKIWA KANUNI ZIMEKIUKWA

KWA HAKI, KWA UWIANO, KWA MAANDISHI

Masuala mengi humalizwa kwa mazungumzo. Jinsi tunavyochukua hatua inategemea uzito wa ukiukaji na kama umerudiwa.

KIWANGO	MIFANO	HATUA ZINAZOWEZEKANA
MDOGO	Kuchelewa mara moja moja, sare isiyokamilika	Mazungumzo yasiyo rasmi, yanayoandikwa kwenye faili
UNAORUDIWA AU WA WASTANI	Ukiukaji mdogo unaorudiwa, kutokuwepo bila maelezo, tabia isiyo ya heshima	Onyo la maandishi na, inapofaa, mpango wa kuboresha uliokubaliwa
MZITO	Kukiuka kanuni za mafunzo kwa vitendo, kuhudhuria darasa ukiwa chini ya ushawishi wa pombe au dawa za kulevya, matumizi mabaya ya mitandao ya kijamii	Onyo la mwisho la maandishi; kusimamishwa kwa muda kuhudhuria masomo au mafunzo kwa vitendo
UTOVU MKUBWA WA NIDHAMU	Tazama orodha hapa chini	Kusitishwa kwa masomo

UTOVU MKUBWA WA NIDHAMU UNAJUMUISHA

- Vurugu au vitisho vya vurugu
- Unyanyasaji wa kingono au shambulio la kingono
- Wizi, au kusambaza au kuuza dawa za kulevya
- Kuwa chini ya ushawishi wa pombe au dawa za kulevya kwenye mafunzo kwa vitendo
- Kudanganya katika tathmini au kughushi rekodi, daftari za kumbukumbu au sahihi
- Kushiriki picha au taarifa zinazoweza kumtambulisha mgonjwa
- Kutenda kwa makusudi nje ya mafunzo yako na kuhatarisha mgonjwa

UTARATIBU WETU

01 Unaelezwa kwa maandishi kile kinachodaiwa.

02 Unaona ushahidi husika na unaweza kujibu kwa maandishi au katika mkutano. Unaweza kuja na mwanafunzi mwenzako au mwanafamilia ili akusaidie.

03 Unapokea uamuzi na sababu zake kwa maandishi.

04 Unaweza kukata rufaa kwa maandishi kwa Uongozi wa Chuo ndani ya siku 14. Rufaa huamuliwa na mtu ambaye hakuhusika katika uamuzi wa kwanza.

Pale usalama wa wagonjwa au watu wengine uko hatarini, tunaweza kukusimamisha kuhudhuria masomo au mafunzo kwa vitendo wakati suala linachunguzwa. Kusimamishwa si uamuzi kwamba umetenda utovu wa nidhamu. Watoa nafasi za mafunzo kwa vitendo wanaweza kuamua wao wenyewe kutompokea mwanafunzi katika maeneo yao. Masuala yanayoweza kuwa ya jinai yanaweza kuripotiwa polisi. Ada hushughulikiwa chini ya sera ya Chuo ya ada na urejeshaji wa fedha.

Sahara Emergency Training Ltd, inayofanya biashara kwa jina la Sahara EMS College · Pioneer Plaza, Ghorofa ya 2, Mburu Gichua Road, S.L.P. 3535-20100, Nakuru · SIFA House, Mission Road, Kisumu · +254 700 669 565 · info@saharaems.co.ke · saharaems.com

ISAINIWE WAKATI WA KUDAHILIWA · NAKALA MBILI

TAMKO LA MWANAFUNZI

Ninathibitisha kwamba nimepokea, nimesoma na kuelewa Kanuni za Maadili kwa Wanafunzi za Sahara EMS College (Toleo 2.0). Ninakubali kuzifuata katika kipindi chote cha masomo yangu. Ninaelewa kwamba ukiukaji unaweza kusababisha hatua zilizoelezwa katika Kanuni, hadi kusitishwa kwa masomo yangu.

☐ Ninaridhia Sahara EMS College kushiriki hali yangu ya chanjo ya Hepatitis B na maeneo ya mafunzo kwa vitendo hospitalini na nyanjani yanayohitaji taarifa hiyo. *(Si lazima. Bila ridhaa hii, nafasi za mafunzo kwa vitendo zinaweza kuwa chache.)*

JINA KAMILI

NAMBA YA UDAHILI / YA MWANAFUNZI

SIMU

KOZI

KUNDI LA UDAHILI (INTAKE)

KAMPASI

☐ Nakuru ☐ Kisumu

SAHIHI YA MWANAFUNZI

TAREHE

MZAZI AU MLEZI — IKIWA TU MWANAFUNZI ANA UMRI CHINI YA MIAKA 18

JINA

SAHIHI NA TAREHE

KWA AJILI YA CHUO

JINA NA WADHIFA

SAHIHI NA TAREHE

MUHURI WA CHUO

Nakala moja iliyosainiwa huhifadhiwa katika faili la mwanafunzi, nyingine ni ya mwanafunzi.

Kanuni za Maadili kwa Wanafunzi, Toleo 2.0, Oktoba 2026 — zinachukua nafasi ya Kanuni za Maadili za awali za Sahara Emergency Training Centre. Hupitiwa upya kila mwaka na Uongozi wa Chuo.

Tafsiri ya Kiswahili ya toleo la Kiingereza. Endapo kutakuwa na tofauti kati ya matoleo haya mawili, toleo la Kiingereza ndilo litakalotumika.

Sahara Emergency Training Ltd, inayofanya biashara kwa jina la Sahara EMS College · Pioneer Plaza, Ghorofa ya 2, Mburu Gichua Road, S.L.P. 3535-20100, Nakuru · SIFA House, Mission Road, Kisumu · +254 700 669 565 · info@saharaems.co.ke · saharaems.com